સામેરી- સારી કથા સુંદર અતિ, હું કહું કરી વિસ્તાર ।
જે જન મન દઈ સાંભળે, તે ઉતરે ભવપાર ॥૧॥
અમૃતવત જે આ કથા, શ્રુતિ દઈ જે સાંભળશે ।
અંગોઅંગ આનંદ વાધી, તાપ સંતાપ તે ટળશે ॥૨॥
પ્રકટ પુરુષોત્તમનાં, ચરિત્ર પવિત્ર કહું અતિ ।
શ્રવણ દઈ જે સાંભળે, થાય તેની નિર્મળ મતિ ॥૩॥
પવિત્ર યશ જેની કીરતિ, પવિત્ર ગુણ કહેવાય છે ।
જે જન કહે ને સાંભળે, તે પણ પવિત્ર થાય છે ॥૪॥
પવિત્ર મહિમા પવિત્ર મોટપ, પવિત્ર તેજ પ્રતાપ છે ।
ચિત્તે નિશદિન ચિંતવે, તે પણ જન નિષ્પાપ છે ॥૫॥
એવી કથા ઉત્તમ અતિ, સદ્‌મતિ ને સુખરૂપ છે ।
જેમ જેમ જન સાંભળે, તેમ તેમ વાત અનુપ છે ॥૬॥
એવી કથા આદરતાં, અતિ ઉમંગ છે મારે અંગે ।
અંગમાં આનંદ ઉલટ્યો, જાણું ક્યારે કહું ઉછરંગે ॥૭॥
જેમ ઉપવાસી જનને, આવે અમૃતનું નોતરું ।
તે પિવા પળ ખમે નહિ, જાણે કૈ વારે પાન કરું ॥૮॥
એમ થઈ છે અંતરે, હરિ યશ કેવા હામ હૈયે ।
જાણું ચરિત્ર નાથનાં, અતિ ઉત્તમ ક્યારે કૈયે ॥૯॥
સુતાર્થી જેમ સુત પામે, ધનાર્થી પામે ધન વળી ।
વિદ્યાર્થી જેમ વિદ્યા પામે, તેમ એ વાત મને મળી ॥૧૦॥
અતિ હર્ષ છે અંતરે, વળી આનંદ આવ્યો છે અંગમાં ।
સુંદર ચરિત્ર શ્રીહરિતણાં, કહું હવે ઉમંગમાં ॥૧૧॥
ધન્ય ધન્ય ધર્મ સુતની, પવિત્ર કથા કીરતિ ।
દુઃખ હરણી સુખ કરણી, થાય સુણતાં સદ્‌મતિ ॥૧૨॥
કથા અનુપમ છે અતિ, શુભમતિ જન સાંભળશે ।
અભાગી નર અવગુણ લઈ, વણ બાળ્યે બળી મરશે ॥૧૩॥
જવાસો જેમ જળ મળ્યે, જાય સમૂળો સુકાઈને ।

તેમ અભાગી આ કથાથી, દુષ્ટ જાશે દુઃખાઈને ॥૧૪॥
ખરને જેમ સાકર શત્રુ, પયપાક કુક્કુર કેમ ઝરે ।
ગિંગાને જેમ ગોળ ન ગમે, ઘી મિસરિથી કીટ મરે ॥૧૫॥
ખાતાં ખારેક જેમ હય દુઃખી, સુખ નોય કોટિ ઉપાય ।
સુખદ વસ્તુ એ છે સઈ, પણ દુર્ભાગીને દુઃખદાય ॥૧૬॥
તેમ અભાગી જીવને, યશ હરિના ઝેર છે ।
ખોટી વાતમાં મન ખુંચે, સાચી વાતશું વૈર છે ॥૧૭॥
સ્તન ઉપર ઈતડી, પય ન પિવે પિવે અસ્રકને ।
તેમ અભાગી જીવ જેહ, તે મોક્ષ ન ઈચ્છે ઈચ્છે નર્કને ॥૧૮॥
અભાગી જીવને જાણજયો, સારી લાગે તોપની સુખડી ।
પણ પલિતા લગી પ્રાણ છે, પંડ પળમાં જાશે પડી ॥૧૯॥
સંત સત્શાસ્ત્ર મળી વળી, સમઝાવે છે ઘણું ઘણું ।
પણ અભાગીને પ્રતીતિ નાવે, અવળું કરે છે આપણું ॥૨૦॥
પરાણે પિયુષ ન પિવે, વિષ પિવે વારતાં વળી ।
જેમ પતંગ પાવકમાંહી, ઝાલતાં મરે જળી ॥૨૧॥
એવા અભાગી જીવને, અરથે તે આ કથા નથી ।
હરિજનના હિત અર્થે, હરિચરિત્ર કહેશું કથી ॥૨૨॥
જન્મ કર્મ દિવ્ય જેનાં, તેની કથા હવે આદરું ।
જેવી દિઠી મેં સાંભળી, તેવી રીતે વર્ણન કરું ॥૨૩॥
પૂરણ પુરુષોત્તમની, કીર્તિ ઉત્તમ કહું કથી ।
બીજી કથા તો બહુ છે, પણ આ જેવી એકે નથી ॥૨૪॥
પ્રકટ ઉપાસી જનને, ધન છે દોયલા દનનું ।
સુતાં બેઠાં સંભારતાં, મટી જાય મળ મનનું ॥૨૫॥
હળવે પુણ્યે હોય નહિ, વળી હરિકથાનો યોગ ।
મોટે ભાગ્યે એ મળે, ટળે ભારે મહાભવ રોગ ॥૨૬॥
અસંખ્ય જન ઉદ્ધરે, હરિકથા સુણતાં કાન ।
અવશ્ય કરવું એજ છે, નરનારીને નિદાન ॥૨૭॥

ધન્ય ધન્ય શુભમતિ અતિ, જેને હરિકથામાં હેત ।
હરિચરિત્ર ચિંતવતાં, ટળે તાપ સંતાપ સમેત ॥૨૮॥
ભવરોગ અમોઘ જાણી, પ્રાણી કરે કોઈ વિચાર ।
એહ વિના ઔષધી એકે, નથી નિશ્ચય નિર્ધાર ॥૨૯॥
સુખનિધિ શ્રીહરિકથા, જન જાણજયો જરૂર ।
સત્ય મુનિ કહે સત્ય દેવતા, સુંણી ધારજ્યો સહુ ઉર ॥૩૦॥
સહુ જન મળી સાંભળો, કથા કહું મહારાજની ।
કુસંગીને કામ ન આવે, છે સત્સંગીના કાજની ॥૩૧॥
જેમ પ્રભુજી પ્રકટ્યા, જે દેશમાંહી દયાળ ।
જે ગામમાં અવતર્યા, નિજજનના પ્રતિપાળ ॥૩૨॥
જેહ કુળમાં ઉપજ્યા, જે કારણ છે અવતાર ।
જે જે કારજ કરીયાં, તે કહું કરી વિસ્તાર ॥૩૩॥
અધર્મને ઉત્થાપવા, મહાબળવંત શ્રીહરિ ગણ્યા ।
જે રીતે કળિમળ કાપ્યું, કહું જે રીતે દુષ્ટ હણ્યા ॥૩૪॥
જેહિ પેર્યે નિજજનને, આપ્યાં આનંદ અતિ ઘણાં ।
જીયાં જીયાં લીલા કરી, કહું તે સ્થળ સોહામણાં ॥૩૫॥
જેહિ પેર્યે આપે રહ્યા, જેમ રાખ્યા સંતને વળી ।
જેહિ પેર્યે હરિજન વરત્યા, નરનારી હરિને મળી ॥૩૬॥
જેટલા જન ઉદ્ધારિયા, શ્રીહરિ ધરી નરદેહને ।
જે જે સુખ આપ્યાં જનને, કહું અંતર ગત્યમાં એહને ॥૩૭॥
જેવી રીતે પૂર્યા પરચા, ત્યાગી ગૃહી નિજજનને ।
જેવી રીતે જન વચન માની, ભજ્યા શ્રીભગવનને ॥૩૮॥
જે જે સામર્થી વાવરી, વળી જે જે શક્કો બેસારિયો ।
જેહ રીતે કળીયુગ કાઢી, અધર્મસર્ગ નિવારિયો ॥૩૯॥
સર્વ ચરિત્ર શ્યામનાં, રસરૂપ અનુપમ છે અતિ ।
સુભાગી જન સાંભળશે, જેની હશે અતિ શુભમતિ ॥૪૦॥
જે જે નયણે નિરખિયું, વળી જે જે સુણિયું કાન ।

તે તે ચરિત્ર હવે કહું, સહુ સુણો થઈ સાવધાન ॥૪૧॥
અતિ મોટપ્ય મહારાજની, કહેતાં કોટિ વિચાર થાય છે ।
સાંગોપાંગ સૂચવતાં, મન કહેવા કાયર થાય છે ॥૪૨॥
આકાશના ઉડુગણ ગણવા, પામવો ઉત્તારનો પાર ।
સરું લેવું શૂન્યનું, એ વાતનો થાય વિચાર ॥૪૩॥
જેમ છે તેમ યશ હરિના, કહેવા સામર્થી મારી નથી ।
જેમ ઉર મારે ઉપજશે, તેમ ચરિત્ર કહીશ કથી ॥૪૪॥
અનુક્રમ આવે ન આવે, નથી તેનો નિરધાર ।
એવી ખોટ્ય માં ખોળજયો, સૌ સાંભળજયો કરી પ્યાર ॥૪૫॥

ઇતિ શ્રીમદેકાન્તિકધર્મપ્રવર્તક શ્રીસહજાનંદસ્વામિ શિષ્ય
નિષ્કુળાનંદમુનિ વિરચિતે ભક્તચિંતામણી મધ્યે ગ્રંથમાહાત્મ્ય નામે
ત્રીજું પ્રકરણમ્ ॥૩॥